

Namazın sonunda da bu üç tesbihin söylenmesi, namazın manasını nasıl te'kid ve takviye ediyor?

Tesbih, tekbir ve **hamd**, namazın bütün rükünlerini âdeta ihata etmiş gibidir. Namazın hemen başında bu üç zikir vardır; **tekbir**le başlanır, "**sübhaneke Allahümme ve bihamdik**"de hem **tesbih**, hem de **hamd** yer almaktadır.

Fatiha'da **Rabbi'l-âlemîn**'e **hamd** edilir. Rükûda "**Sübhane Rabbi'l-Azîm**" denilerek **tesbih** yapılır; kalkarken "**Semi' Allahü limen hamideh**" denilerek **hamd** edilir.

Secdeye giderken de aynı şekilde **tekbir** getirilir, secdede **tesbih** vazifesi yapılır. Sonra, **tekbir** getirilerek kıyama durulur.

Demek oluyor ki, bir mü'min namaz boyunca Allah'ı **tesbih, tekbir** ve **hamd** eder. Namazın sonunda da sanki yaptığı bu zikirleri "**te'kid**" etmek üzere bu defa peş peşe, otuz üçer defa tekrarlar.

İşte namazın çekirdekleri de "**Cenâb-ı Hakkı tesbih ve tâzim ve şükürdür.**"

Kalpte bu ulvî vazifenin yapılmasına yönelmekle başlayan gelişme süreci, namazın kılınmasıyla tamamlanır. Artık bu mânalar madde âleminde de kendini gösterir hâle gelmişlerdir. Bu ise bir çekirdeğin gelişip ağaç olmasına benzetilmiştir.